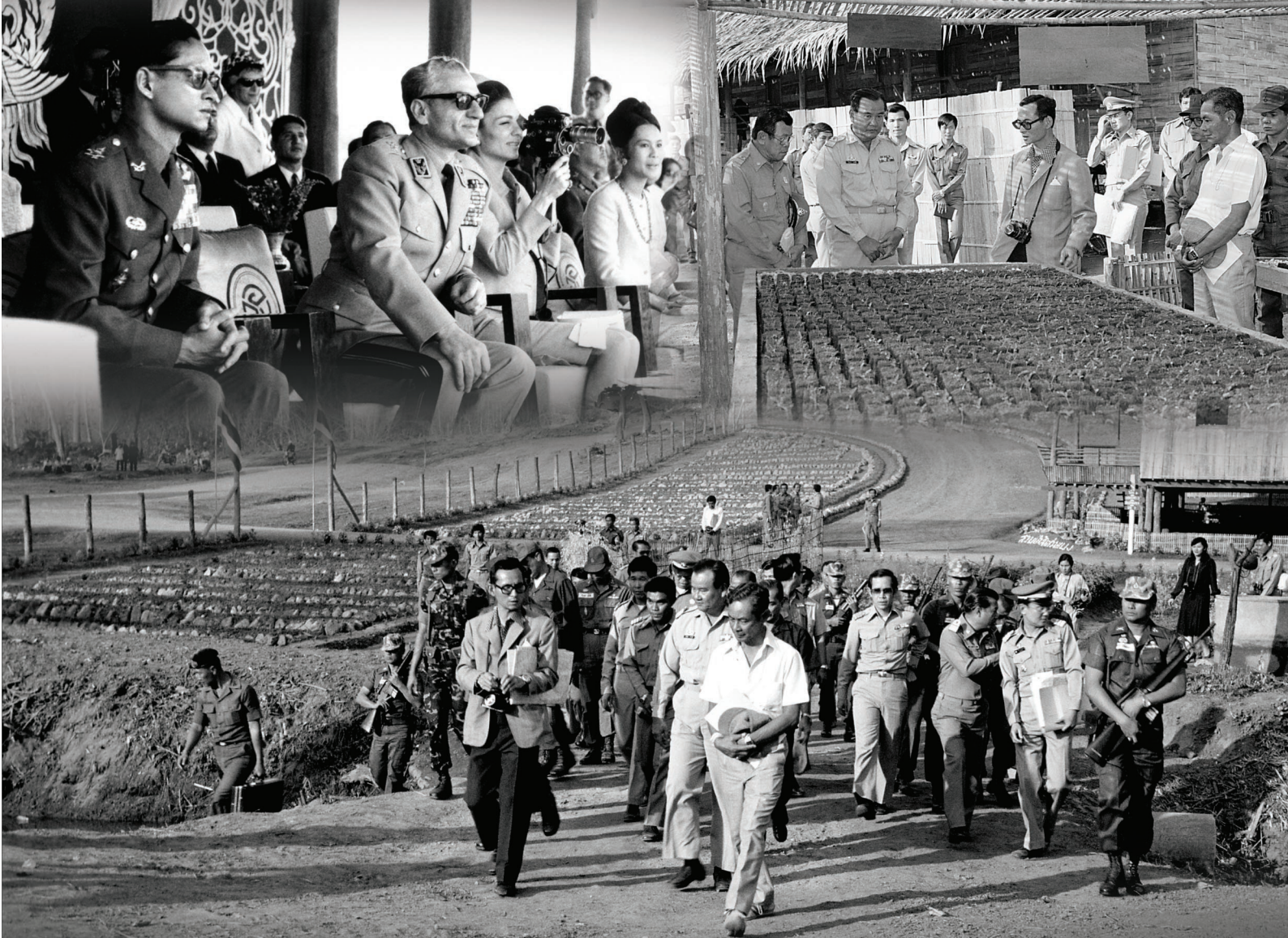

เพื่อนป่า

วารสารเพื่อสาระและข่าวสารสำหรับชาวองค์กรอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) ปีที่ 37 ฉบับที่ 433 ประจำเดือนตุลาคม 2560

อ.อ.ป. เพิ่มป่าเศรษฐกิจ ช่วยชีวิตช้างไทย ลดภัยโลกร้อน
Forest Industry Organization Ministry of Natural Resources and Environment

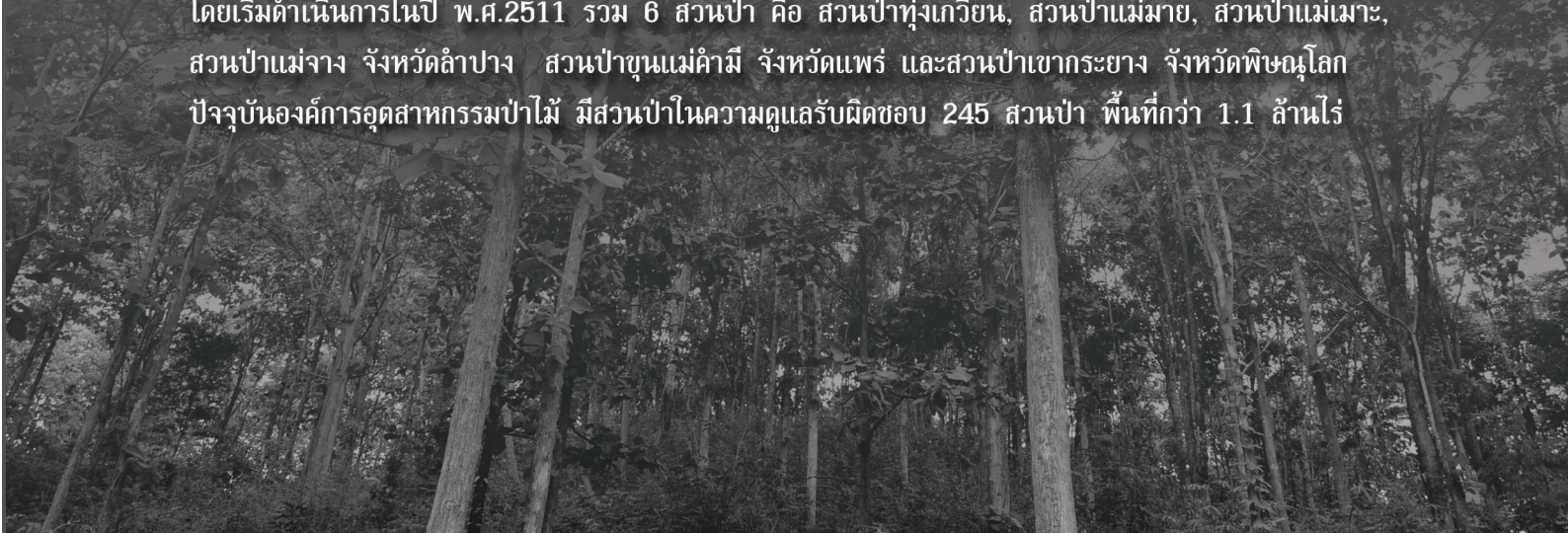

“องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ควรจะได้ช่วยกรมป่าไม้ ปลูกสร้างสวนป่าอีกแรงหนึ่ง”

(กระแสพระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินนำพระราชอาคันตุกะทอดพระเนตรการปลูกสร้างทำไม้ขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
ณ บริเวณอุทยานน้ำตกแม่สา อำเภอมะแมร์ จังหวัดเชียงใหม่ ปีพุทธศักราช 2508)

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ได้สนองกระแสพระราชดำรัสดังกล่าว โดยได้ดำเนินการปลูกสร้างสวนป่า
ด้วยระบบหมู่บ้านป่าไม้ หลังจากที่ได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ.2510
โดยเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ.2511 รวม 6 สวนป่า คือ สวนป่าทุ่งเกวียน, สวนป่าแม่มาย, สวนป่าแม่เมาะ,
สวนป่าแม่จาง จังหวัดลำปาง สวนป่าขุนแม่คำมี จังหวัดแพร่ และสวนป่าเขากระยาง จังหวัดพิษณุโลก
ปัจจุบันองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ มีสวนป่าในความดูแลรับผิดชอบ 245 สวนป่า พื้นที่กว่า 1.1 ล้านไร่

**เดือนกันยายน 2560 อ.อ.ป. มีผู้ปฏิบัติงานเกษียณอายุในระดับผู้บริหาร
หลายท่าน วารสารฉบับนี้ เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับประวัติการทำงาน ความรู้
ประสบการณ์ ฯลฯ ที่ท่านผู้บริหารได้ฝากไว้เป็นองค์ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงาน**

นายรินทร์ วรวิลาวัณย์

วันเข้างาน 9 พฤษภาคม 2523

ประวัติการทำงาน

หัวหน้าฝ่ายธุรกิจและการตลาด

และรักษาการในตำแหน่งผู้จัดการกลุ่มธุรกิจบริการ สำนักธุรกิจและการตลาด

1 พฤศจิกายน 2549 - 10 กรกฎาคม 2551

หัวหน้าฝ่ายธุรกิจและการตลาด สำนักธุรกิจและการตลาด

11 กรกฎาคม 2551 - 7 เมษายน 2554

หัวหน้าฝ่ายจัดการผลผลิต สำนักส่งเสริมและพัฒนาไม้เศรษฐกิจภาคกลาง

8 เมษายน 2554 - 1 มีนาคม 2558

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนัก สำนักธุรกิจและการตลาด

2 มีนาคม 2558 - 30 มิถุนายน 2558

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนัก สำนักธุรกิจและการตลาด

และรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนัก สำนักกิจกรรมสัมพันธ์

1 กรกฎาคม 2558 - 1 ตุลาคม 2558

ผู้อำนวยการสำนักธุรกิจและการตลาด

2 ตุลาคม 2558 - 30 มิถุนายน 2560

ผู้อำนวยการสำนัก ประจำสำนักธุรกิจและการตลาด

1 กรกฎาคม 2560 - ปัจจุบัน

ผมเรียนจบปริญญาตรีเมื่อปี พ.ศ.2523 เดิมทีความตั้งใจมุ่งมั่นของ
ผมมีอยู่ 2 เส้นทางด้วยกันที่จะเลือกไปทำงาน คือ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
(อ.อ.ป.) และกรมป่าไม้ ตอนนั้นเพื่อนๆ กลุ่มใหญ่ในรุ่นจะไปทำงานกรมป่าไม้
กันเป็นส่วนใหญ่ จะมีไม่กี่คนที่เลือกมาทำงาน อ.อ.ป. ซึ่งแรงบันดาลใจของ
ผมและหลายๆ คนที่ตัดสินใจมา อ.อ.ป. ในตอนนั้นก็คือท่านอาจารย์อำนวยการ
(ศาสตราจารย์ ดร.อำนวยการ คอวนิช) ท่านเป็นเหมือนแรงผลักดันที่มีผลต่อ
จิตใจอะไรบางอย่างในตอนนั้นเป็นอย่างมากที่ทำให้อยากมาทำงานที่นี่

ประมาณปี พ.ศ. 2522 - 2523 สืบเนื่องจากตอนนั้นท่านอาจารย์อำนวยการได้พานิสิตคณะวนศาสตร์ที่เรียนวิชา Logging (การทำไม้) กับท่านมาดูงานที่
อ.อ.ป. พามาดูกิจกรรมและภารกิจของ อ.อ.ป. ว่าทำงานกันอย่างไร กิจกรรมหลักที่พาไปดูงาน ได้แก่ การปลูกสร้างสวนป่า การทำไม้ออกจากแปลง
สัมปทาน และการแปรรูปไม้ รวมถึงการเผาถ่านด้วย ไปทั้งสวนป่าทั้งโรงเลื่อย แต่ที่ผมประทับใจที่สุดในตอนนั้นก็คือการปลูกสร้างสวนป่าของ อ.อ.ป.
นั่นเองที่เป็นจุดเริ่มต้นแห่งความประทับใจ และจึงเป็นเหตุผลหลักว่าทำไมทุกวันนี้ผมถึงมาทำงานที่นี่ ถึงแม้ว่าก่อนหน้านี้ผมจะตัดสินใจมาลงหลักปักฐาน
ที่ อ.อ.ป. นั้น ผมได้มีโอกาสไปสัมผัสเรียนรู้การทำงานในหน่วยงานอื่นมาก่อน ซึ่งผมได้มีโอกาสไปฝึกงานกับรุ่นพี่ที่กรมป่าไม้ ได้เรียนรู้วิธีการทำงานใน
ระบบราชการ แต่พอผมได้มาสัมผัสกับการทำงานของ อ.อ.ป. ซึ่งในครั้งแรกได้ไปฝึกงานที่สวนป่าสระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรี (ตอนนั้นยังไม่แยกจังหวัด)
ผมจึงได้เปรียบเทียบและคาดเดาถึงวิถีชีวิตและการทำงานต่อไปในอนาคตว่าจะเป็นในรูปแบบใด สุดท้ายแล้วผมจึงได้ตัดสินใจแน่วแน่ว่าจะมาทำงานที่
อ.อ.ป. ในที่สุด

ช่วงแรกที่ผมเริ่มทำงานที่ อ.อ.ป. นั้นได้ไปประจำอยู่ทางเหนือที่แม่ทาน จ.ลำปาง ลักษณะการทำงาน คือ เป็นการไปเปิดสวนป่าใหม่ ซึ่งชีวิตการ
ทำงานในตอนนั้นเรียกว่าเป็นความท้าทายสำหรับเด็กจบใหม่อย่างผม เพราะการทำงานที่เราจะต้องลงไปบุกเบิกนั้นต้องเจอกับความยากลำบากการไปถึง
ความขัดแย้งกับคนในพื้นที่ที่ยึดครองป่าในขณะนั้น แม้ว่าจริงๆ แล้วแรกเริ่มผมอยากไปทำงานในสวนป่าทางใต้ด้วยซ้ำ แต่ด้วยทางผู้บริหารในขณะนั้นเห็น
ว่าพื้นที่ภาคใต้ยังไม่เหมาะกับพนักงานที่บรรจุใหม่ ด้วยความที่เราเป็นเด็กจบใหม่อายุน้อยและประสบการณ์ที่ยังมีไม่มากพอ จึงทำให้ไม่เหมาะกับพื้นที่
สวนป่าทางใต้เท่าไรนัก เพราะตอนนั้นพื้นที่ทางใต้ถือว่ามีความรุนแรงค่อนข้างมาก กอปรกับคนที่ทำงานอยู่พื้นที่ทางใต้ได้ไม่นานจะเป็นคนที่มีภูมิสำเนา
ที่อยู่ทางนั้นมากกว่า เพราะจะเข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณีและเข้าใจถึงวัฒนธรรมและความเป็นอยู่สามารถเข้ากับคนพื้นที่ได้ดีกว่าเด็กใหม่อย่างผม

ก็เลยถูกส่งไปขึ้นเหนือแทน เพราะคิดว่าการทำงานน่าจะง่ายกว่าปัญหาไม่ค่อยมี แต่เอาจริงๆ แล้วไม่มีที่ไหนที่ไม่มี ปัญหาที่มีทุกที่ทุกสวนป่าต้องมีปัญหาหมดอยู่ที่ว่ามีปัญหารุนแรงมากน้อยเพียงใด ซึ่งพวกเราก็ค่อยๆ แยกไปซึ่งสวนป่าทางเหนือก็ในยุคแรกๆ สวนป่าที่ถือว่ามีปัญหา ก็เช่น สวนป่าเขาควา จังหวัดเพชรบูรณ์ สวนป่าแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ และสวนป่าลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ เพราะว่ามีความขัดแย้งในพื้นที่เรื่องสิทธิพลเมืองและความรุนแรงต่างๆ เจ้าหน้าที่สวนป่าเราหลายคนถูกยิง ถูกลอบทำร้าย วีรชนหลายท่านต้องเสียสละชีวิตไว้ที่สวนป่า ซึ่งก็อยากให้คนรุ่นใหม่ได้ตระหนักกว่ากว่าจะมีสวนป่าที่เป็นปึกแผ่นอุดมสมบูรณ์เช่นวันนี้ คนรุ่นเก่าและวีรชนได้เสียสละและทุ่มเททำงานมาแค่ไหนจนมีวันนี้ได้

ชีวิตการทำงานช่วงแรกอยู่แบบกันดารมาก ไม่มีไฟฟ้า ไม่มีน้ำประปา ใช้ตะเกียงยามค่ำคืน น้ำดื่มมาใช้ ต้องใช้บ่อเดียวกัน มีหน้าที่ที่ต้องไปบุกเบิก ต้องไปเจอกับแรงเสียดทานของคนที่ยึดครองป่า พวกเราก็กินอาหารกันอย่างมั่งมีจนมาเป็นสวนป่าในทุกวันนี้ได้ นับว่าช่วงชีวิตในวัยหนุ่มของผมนั้น ถือว่าการได้มาทำงานที่ในสวนป่า อ.อ.ป. เป็นประสบการณ์ที่ล้ำค่า และเป็นความภาคภูมิใจอย่างหนึ่งในชีวิตนั่นเอง ชีวิตการทำงานของผมก็ได้มีการหมุนเวียนไปสวนป่าต่างๆ รวมถึงไปทำไม้ที่เขื่อนเขาแหลม สลับสับเปลี่ยนไปเรื่อยๆ ตามลำดับ จากสวนป่าแม่ทาน - สวนป่าแม่มาย - เขื่อนเขาแหลม - สวนป่าเขากระยาง - สวนป่าเขาควา - สวนป่าวังหิน - สวนป่าแม่มาย - ส่วนการทำไม้ซุง - ฝ่ายธุรกิจและการตลาด - ฝ่ายจัดการผลผลิต สำนักส่งเสริมและพัฒนาไม้เศรษฐกิจภาคกลาง - สำนักธุรกิจและการตลาด ซึ่งตอนนั้นเมื่อสมควรแก่เวลา และมีโอกาสถึงผมจึงได้ย้ายมาอยู่สำนักงานกลางที่ส่วนค้าไม้ซุง ได้มาเป็นหัวหน้างานอยู่หลายปีเหมือนกัน หน้าที่หลักตอนนั้นก็เป็นเรื่องการค้าไม้ซุง ซึ่งในการทำงานตอนนั้นผมรู้สึกสนุกกับงานมาก หน้าที่หลักๆ ก็จะขายไม้ซุง ลักษณะการขนส่งเป็นแพไม้ ไม่ได้ขนส่งกันสมัยเหมือนทุกวันนี้ เมื่อก่อนเราใช้วิธีล่องแพไม้ซุงมาจากนครสวรรค์ แล้วมาแบ่งคัดเลือกผูกแพเป็นแพย่อยๆ ที่อุ้มไม้ที่ปากเกร็ดและบางปะอิน ต้องวิ่งขึ้นลงแพไม้เพื่อจะกำหนดราคาขายโดยการประมูล ตกน้ำตกท่ากันสนุกสนาน ได้มาทำงานตรงนี้นับเป็นประสบการณ์และเป็นสีสันในชีวิตอีกอย่างหนึ่งของผมเช่นกัน ความภาคภูมิใจอีกประการหนึ่งในชีวิตการทำงานของผมก็คือ การที่เราได้มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้ อ.อ.ป. สามารถทำการส่งออกไม้ไปยังต่างประเทศได้ โดยเมื่อปี พ.ศ.2543 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้ อ.อ.ป. ส่งออกไม้ไปยังต่างประเทศได้ พร้อมลดภาษีขาออกเหลือ 20% พวกเราก็ก้าวร่วมรื้อฟื้นเรื่องนี้มาตลอด 2 - 3 ปีเห็นจะได้กว่าจะทำเรื่องนี้สำเร็จ ซึ่งประโยชน์จากการปลดปล่อยเรื่องส่งออกไม้ เราสามารถนำไปต่อยอดให้เกิดผลกับ อ.อ.ป. ได้ในอนาคต แม้ว่าที่ผ่านมาเราจะต้องทำไม่ได้มันดึก แต่ต่อไปหากมีการปรับเปลี่ยนลักษณะการดำเนินธุรกิจ อาจมีการเพิ่มหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบที่จะรุกตลาดทางด้านนี้ยิ่งขึ้น ก็จะทำให้ประโยชน์กับ อ.อ.ป. ได้อีกมากผมก็อยากฝากตรงนี้ไว้ด้วย

หากจะกล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจของ อ.อ.ป. นั้น ประเด็นหลักๆ มีดังนี้

1. อ.อ.ป. ดูแลสวนป่าเศรษฐกิจล้านกว่าไร่ แต่ไม่สามารถจัดการบริหารได้ด้วยตนเอง มีกฎระเบียบควบคุมมากมาย ความมั่นคง มั่งคั่งของ อ.อ.ป. แขนวไว้กับนโยบายของรัฐ เพราะเราขอใช้ประโยชน์ของพื้นที่ป่าสงวน
2. อ.อ.ป. มีที่ดินกรรมสิทธิ์มูลค่า 6-7 พันล้านบาท แต่นำมาพัฒนาใช้ประโยชน์ได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น เพราะมีปัจจัยไม่เอื้ออำนวยหลายประการ เช่น พระราชบัญญัติการผังเมือง, พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ฯลฯ

อุปสรรคในการทำงานอีกอย่างหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่น เราต้องมาเสียเวลาตอบข้อร้องเรียน บัตรสนเท่ห์ ฯลฯ เป็นเหตุให้ผู้ปฏิบัติงานต้องเสียเวลาชี้แจงแก้ไข ทั้งที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินด้วย

สุดท้ายสิ่งที่อยากฝากถึงพี่น้องชาว อ.อ.ป. และน้องที่จะต้องรับภาระต่อในอนาคต คือ ในการทำงานนั้นสิ่งสำคัญคือ “เพื่อน” เพื่อนในที่นี้หมายถึง เพื่อน ผู้ปฏิบัติงาน อ.อ.ป. เพื่อนข้าราชการ รวมถึงเพื่อนพันธมิตรทางธุรกิจที่ดี ลูกค้าเก่า และลูกค้าใหม่ ต่อให้เราเก่งแค่ไหนเราก็ไม่สามารถไปไกลได้ด้วยตัวคนเดียว ผมอยากให้ทุกคนให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม ให้ความสำคัญกับการมีเพื่อน เพราะสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เราแข็งแกร่งและมีพลังในการทำงาน และเมื่อเกิดปัญหาใดขึ้น จะทำให้เรารู้สึกไม่โดดเดี่ยวจะมีเพื่อนร่วมกันฝ่าฟันแก้ปัญหา และพากันไปสู่จุดหมายได้ ทุกอุปสรรคจะต้องผ่านไปได้ ถ้ามีความสามัคคี มีเพื่อนคอยช่วยกันระแวงระวังภัย มีอะไรก็ชี้แนะกัน ถ้อยทีถ้อยอาศัย ซึ่งเสน่ห์ตรงนี้ของ อ.อ.ป. อย่าให้มันเลือนหายไป ความเป็น อ.อ.ป. ที่อยู่กันอย่างพี่น้อง เหมือนบ้าน เหมือนครอบครัว เมื่อมีภัยมาถึงตัว เราก็ร่วมแรงร่วมใจกัน สิ่งหนึ่งที่ผมประทับใจในคือคน อ.อ.ป. คืออย่างไร้แล้วแต่ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นเราก็จะรวมหัวจมท้ายกันต่อสู้อยู่ ในวิกฤตที่ผ่านมาก็มีเหตุการณ์ที่พวกเราช่วยกันต่อสู้ฝ่าฟันด้วยหัวใจ สู้กันจนผ่านมาได้ ผ่านจุดเป็นจุดตายมาด้วยกันก็หลายครา ตรงนี้คน อ.อ.ป. ต้องรักษามันไว้ ทุกวันนี้ถึง อ.อ.ป. จะไม่มีปัญหาร้ายแรงอะไรแล้ว แม้จะมีบ้างก็เข้ามาเป็นเรื่องๆ แล้วก็ผ่านไป แต่อยากให้ทุกคนตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา ให้เราทำงานอย่างเชิงรุก พัฒนาตนเองอยู่เสมอ อย่ารอให้เราเกิดวิกฤตแล้วค่อยมาตื่นตัวสามัคคีกัน ให้รักสามัคคีกันให้มากๆ อย่าคิดถึงแต่ประโยชน์ส่วนตัว ให้คิดถึงประโยชน์ของ อ.อ.ป. และประโยชน์ของส่วนรวมมาก่อนเสมอ ให้สมกับที่วีรชนและคนรุ่นเก่าได้ร่วมกันบุกเบิกและสร้างไว้จนกว่าจะมีวันนี้ อยากฝากให้พวกเราช่วยกันทำให้ อ.อ.ป. ก้าวหน้าอย่างยั่งยืนต่อไป

นายมนต์ชัย น้อยฤทธิ์

วันเข้างาน 16 พฤษภาคม 2521

ประวัติการทำงาน

หัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผน สำนักนโยบายแผนและงบประมาณ

1 ตุลาคม 2551 - 14 ตุลาคม 2557

ผู้อำนวยการสำนักทรัพยากรมนุษย์

15 ตุลาคม 2557 - 7 มิถุนายน 2558

ผู้อำนวยการสำนัก ประจำสำนักนวัตกรรมการไม้เศรษฐกิจ

1 กรกฎาคม 2558 - 1 ตุลาคม 2558

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยพัฒนาและสารสนเทศ

2 ตุลาคม 2558 - 29 ธันวาคม 2558

ผู้อำนวยการสำนักนวัตกรรมการไม้เศรษฐกิจ

30 ธันวาคม 2558 - 30 มิถุนายน 2560

ผู้อำนวยการสำนัก ประจำสำนักนวัตกรรมการไม้เศรษฐกิจ

1 กรกฎาคม 2560 - ปัจจุบัน

ผมเข้าทำงานที่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2521 หลังจากที่ย้ายจาก วท.บ. (วนศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้เพียง 1 เดือน เหตุที่ผมมาทำงานที่นี่เพราะในระหว่างการศึกษามีอาจารย์พิเศษท่านหนึ่งซึ่งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ อ.อ.ป. (ศ.ดร.อานวย คอวนิช) ท่านมักพาฉันไปศึกษาดูภารกิจของ อ.อ.ป เช่น การทำไม้ออกจากป่าสัมปทาน การล่องแพ การปลูกสร้างสวนป่า ตลอดจน โรงเลื่อยโรงงานของ อ.อ.ป. ทำให้ได้ศึกษาวิชาการป่าไม้ครบวงจร ถ้าได้ทำงานที่ อ.อ.ป. คงได้ใช้ความรู้อย่างเต็มที่

ด้วยเวลาประมาณ 1 เดือน ของกระบวนการรับเข้าทำงาน ผมได้เริ่มงานในตำแหน่งพนักงานจ้างทดลองงาน (ระดับ 2) ที่งานสวนป่าคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ แต่พนักงาน คนงาน รวมทั้งชาวบ้านจะสถาปนาให้เป็นผู้ช่วยฯ จะเห็นว่าคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ซึ่งขณะนั้นในท้องถิ่นมีไม่มากนัก ทำให้เราต้องขวนขวายหาความรู้เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติงานทั้งจากตำราและภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อมิให้เสื่อมเสียชื่อเสียงของสถาบัน ซึ่งการปลูกสร้างสวนป่าทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่งเริ่มต้น พนักงานต้องเรียนรู้ร่วมกับคนงาน เรียนไปทำไปจนใช้งานได้ รวมกับที่ อ.อ.ป. สนับสนุนอย่างจริงจัง ครบทุกปัจจัย ไม่ว่าจะเป็น เงิน คน อุปกรณ์ และการจัดการสวนป่าจึงเริ่มตั้งหลักปักฐานได้ โดยเฉพาะชุมชนรอบสวนป่าที่ อ.อ.ป. ชักชวนมาเป็นสมาชิกหมู่บ้านป่าไม้ มีส่วนร่วมในการก่อตั้งสวนป่าด้วย เพราะเป็นทั้งแรงงานและเกราะคุ้มกันให้กับสวนป่า

การเริ่มต้นชีวิตการทำงานของผมนับว่าโชคดีกว่าเพื่อนหลายๆ คน เพราะผมได้หัวหน้าที่เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องมวลชนสัมพันธ์ มีความเห็นอกเห็นใจชาวบ้าน เมื่อชักชวนมาอยู่ด้วยกันมิได้ทอดทิ้ง ไปติดต่องานคราวใดหากลับจะมีเมตตาไม้มักถามว่า มาฝากสมาชิกหมู่บ้านป่าไม้ ส่งเสริมให้ปลูกเป็นรายได้เสริมจากการทำไร่และเป็นแรงงาน จึงทำให้การจัดตั้งหมู่บ้านป่าไม้ในปีนั้นมีสมาชิกถึง 80 ครอบครัว ปีต่อมาก็มีโรงเรียนสำหรับลูกหลานสมาชิก ซึ่งปัจจุบันยังเปิดสอนอยู่ ในขณะที่โรงเรียนของสวนป่าแห่งอื่นปิดตัวลง เนื่องจากนักเรียนมีน้อยกว่าเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ

ปลายปี 2524 เกิดวิกฤตขาดทุนในวงสวนป่า โดยเฉพาะสวนป่าทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นสวนป่าที่ปลูกแทนบริษัทจังหวัด ทำให้ไม่เป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากบริษัทจังหวัดทำไม้ต้องการปลูกป่าทดแทน อ.อ.ป. แก้ววิกฤตด้วยการลดเป้าหมายพื้นที่ปลูกลงครึ่งหนึ่ง (จากเดิมปีละ 1,000 ไร่ เหลือ 500 ไร่ต่อสวนป่า) กำลังคน เครื่องจักรกลและยานพาหนะ ลดลงด้วยตามสัดส่วน พนักงานถูกโอนย้ายไปปฏิบัติงานด้านการทำไม้ โดยเฉพาะการทำไม้บริเวณที่จะสร้างเขื่อนเขาแหลม (ปัจจุบันชื่อเขื่อนสิรินธร) บางส่วนไปประจำส่วนทำไม้ (อ.อ.ป.เขตในปัจจุบัน) ผมประจำส่วนทำไม้ขอนแก่น นโยบายดังกล่าวส่งผลให้ อ.อ.ป. ขยายพื้นที่สวนป่าได้น้อยลงจนไม่สามารถขยายได้อีก ในขณะที่ชาวบ้านบุกรุกป่ามากขึ้นรวมทั้งพื้นที่ซึ่ง อ.อ.ป. เตรียมไว้สำหรับปลูกป่าด้วย

กลางปี 2525 ผมได้ย้ายไปอยู่สวนป่ามัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น ในตำแหน่งพนักงาน (ระดับ 3) รักษาการแทนหัวหน้างาน พนักงานที่ต้องย้ายไปปฏิบัติงานด้านการทำไม้ได้ก็ทยอยกันกลับมาเรื่อยๆ เพื่อฟื้นฟูสภาพสวนป่า ภายได้สภาพขาดแคลนทุกอย่าง ตั้งแต่ตำแหน่งหัวหน้างาน ซึ่งคนเดิมหอบหิ้วไปด้วย คนที่รักษาการแทนต้องเป็นพนักงานสวนป่า (ระดับ 3) ประมาณ 10 ปี จึงได้รับแต่งตั้ง ขาดแคลนทั้ง ยานพาหนะและเชื้อเพลิงต้องใช้รถสาธารณะ เช่น รถเมล์ รถไฟแทน

ปี 2533 อ.อ.ป. ได้รับมอบสวนป่าที่ปลูกตามเงื่อนไขสัมปทานของบริษัทจังหวัดทำไม้ มาดูแลสืบเนื่องมาจากการปิดป่าสัมปทาน ส่งผลให้ในปี 2534 มีการปรับโครงสร้าง อ.อ.ป. จึงมีตำแหน่งหัวหน้างานเพียงพอให้หัวหน้าสวนป่าที่รักษาการอยู่ จึงได้ดำรงตำแหน่งหัวหน้างานกับเขาด้วย แล้วโยกย้ายเป็นหัวหน้าสวนป่าหลายแห่ง จนถึงปี 2540 ยุติหน้าที่หัวหน้างานสวนป่าที่สวนป่าสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ไปเป็นหัวหน้างานแผนงานและสถิติที่ฝ่ายอุตสาหกรรมไม้ภาคกลาง ซึ่งขณะนั้นมีสำนักงานอยู่ที่โรงเลื่อยไม้ไทย (เกียกกาย) โดยเป็นหน่วยงานนำร่องในการรวมธุรกิจป่าไม้และอุตสาหกรรมไม้ไว้ด้วยกัน และยังมีส่วนธุรกิจบริการซึ่งมีการกิจรับจ้างปลูกป่า และให้บริการเป็นที่ปรึกษาด้วย

อ.อ.ป. ได้นำระบบการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนตามแนวทาง FSC (Forest Stewardship Council) มาใช้ที่สวนป่าเขากระยาง จังหวัดพิษณุโลก และสวนป่าทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จนได้รับการรับรองเป็นแห่งแรกของประเทศไทย ซึ่งผมร่วมอยู่ในคณะทำงานนี้ด้วย ในขณะเดียวกันกับสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ทดลองใช้ร่างมาตรฐานการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน (มอก.14061) เห็นว่า อ.อ.ป. น่าจะเป็นที่ปรึกษาตามโครงการนี้ได้ ผมจึงอยู่ในคณะที่ปรึกษารับจ้างดังกล่าวทำให้ อ.อ.ป. หลายล้านบาท

การที่มีส่วนร่วมในการนำระบบการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนมาใช้ในสวนป่าของ อ.อ.ป. เป็นงานที่ผมภูมิใจแม้คนใน อ.อ.ป. จะไม่เห็นด้วย เพราะเราชอบทำงานตามความเคยชิน ตามทักษะและความชำนาญส่วนตัว ไม่ชอบการทำงานตามคู่มือ หรือขั้นตอนการดำเนินงาน ทำให้ตรวจสอบ ติดตาม และวัดผลได้ยาก ส่งผลให้มีการพัฒนาน้อย หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนเคยเติบโตเป็นสำนักและค่อยๆ เล็กลงเป็นเพียงส่วนจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนในปัจจุบัน อ.อ.ป. ควรใช้จุดแข็งในเรื่องนี้หารายได้ชดเชยจากเนื้อไม้ น้ำยางพารา หรืออุตสาหกรรมไม้ซึ่งแข่งขันกับเอกชนได้ยาก หรือมีข้อห้ามเรื่องการแข่งขัน ก่อนที่เรื่องการจัดการสวนป่าตามมาตรฐานสากลจะถึงจุดอิ่มตัว โดยมีการฝึกพนักงานให้มีความรู้ในงานอย่างจริงจังจนสามารถเป็นที่ปรึกษาหรือถ่ายทอดความรู้ได้ นอกจากนี้ควรส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมให้ อ.อ.ป. หารายได้ในอนาคต

ในปี 2548 รัฐบาลได้จัดให้มีการทำบันทึกข้อตกลงประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจกับ อ.อ.ป. ได้เสนอให้การจัดการสวนป่าให้ได้ตามมาตรฐานการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน เป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของ อ.อ.ป. โดยที่กักเองว่าสวนป่าของ อ.อ.ป. ได้รับการรับรองตามมาตรฐานสากล (FSC) จำนวน 2 แห่ง อ.อ.ป. รับจ้างเป็นที่ปรึกษาให้ สมอ. วางระบบการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนให้สวนป่าเอกชนและของ อ.อ.ป. เอง ก็หลายสวน มาตรฐานที่ใช้เป็นมาตรฐานของ อ.อ.ป. เอง การตรวจรับรองก็เป็นคนของ อ.อ.ป. เอง เพียงแต่มีบุคคลภายนอกมารับรองอีกครั้งเท่านั้น น่าจะเป็นตัวชี้วัดที่ทำอะไรได้เต็ม แต่ผลการดำเนินงานหาเป็นเช่นนั้นไม่ ในปีแรกเป้าหมายให้สวนป่าผ่านการรับรอง 50 แห่ง ปรากฏว่าผ่านการรับรอง 38 แห่ง ปี 2549 ผ่านการรับรอง 32 แห่ง เป้าหมาย 50 แห่ง เช่นกัน เนื่องจากต้องการทำตามหลักการ ซึ่งไม่สอดคล้องกับนโยบายจึงต้องย้ายไปอยู่ ส.น.ผ. ตั้งแต่ปี 2550 เป็นหัวหน้าส่วนนโยบายและแผน ต่อด้วยหัวหน้าฝ่ายนโยบายและแผนจนถึงปี 2557 แผนของ อ.อ.ป. ทำตามหลักวิชาทุกอย่าง ไม่อายใครในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่การนำแผนไปปฏิบัติและการติดตามประเมินผลก็ไม่ค่อยจริงจังเท่าไร ใครทำไม่ได้ตามแผนก็จะอ้างดินฟ้าอากาศในเบื้องต้นและได้ความดีความชอบพิเศษในเบื้องปลาย ในระหว่างที่อยู่ ส.น.ผ. อ.อ.ป. มีนโยบายให้มีการคัดสรรหรือสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนัก ผมจึงเข้าคัดสรรทุกตำแหน่งที่มีคุณสมบัติ ต้องการลองวิชาและทำตามหลักการของงานบริหารบุคคล แต่ไม่ค่อยมีผู้เข้าแข่งขันด้วย เนื่องจากคิดว่า อ.อ.ป. ไม่ได้จริงจังในเรื่องนี้หรือการแต่งตั้งดีกว่า ผมจึงได้อันดับหนึ่ง (เข้าแข่งขันคนเดียว) หลายหน่วยงาน เช่น ส.น.ผ. ส.ท.ม. และ ส.ต.ส. จะด้วยความอาวุโสหรือหาคนอื่นไม่ได้ ผมจึงได้เป็น ผอ.ส.ท.ม. ในปี 2557 แต่เป็นได้เพียง 9 เดือน แล้วไปประจำ ส.ศ. 3 เดือน เป็น ผอ.ส.ว.ส. 3 เดือน จึงได้เป็น ผอ.ส.ศ. ตั้งแต่เดือน มกราคม 2559 จนต้องออกจากงานเพราะเกษียณอายุในปีนี้

นายสวัสดิ์ ตวงรัตน์หรีดี

วันเข้างาน 16 เมษายน 2522

ประวัติการทำงาน

หัวหน้าฝ่ายจัดการสวนป่า สำนักส่งเสริมและพัฒนาไม้เศรษฐกิจภาคเหนือบน

30 ตุลาคม 2552 - 30 กันยายน 2556

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือบน

1 ตุลาคม 2556 - 14 ตุลาคม 2557

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป สถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ

15 ตุลาคม 2557 - 2 ธันวาคม 2558

ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ

30 ธันวาคม 2558 - 30 กันยายน 2559

ผู้อำนวยการสถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ

1 ตุลาคม 2559 - 30 มิถุนายน 2560

ผู้อำนวยการสำนัก ประจำสถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ

1 กรกฎาคม 2560 - ปัจจุบัน

ผมเริ่มทำงานที่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) ตั้งแต่ปี 2522 สมัครเข้าทำงานในวันที่ 16 เมษายน 2522 ซึ่งตอนนั้นผมเรียนจบก็มุ่งไปที่ อ.อ.ป. เลยตั้งแต่ยังไม่ได้รับ Transcript (ใบแสดงผลการเรียน) ในใจผมคิดว่าอยากมาทำงานที่ อ.อ.ป. เต็มที่แล้ว ด้วยเพราะได้รับแรงกระตุ้นจากท่านอาจารย์อำนวยการ (ศาสตราจารย์ ดร.อำนวยการ คอวนิช อดีตผู้อำนวยการ อ.อ.ป.) ท่านให้เกียรติเป็นอาจารย์พิเศษในวิชาการทำไม้ (Logging) ที่คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในขณะที่ผมเรียนอยู่ตอนนั้น ระหว่างที่ท่านสอนท่านได้ชวนพวกเราว่าเรียนจบแล้วให้ไปอยู่ อ.อ.ป. ด้วยกัน รวมทั้งท่านยังได้พาพวกเราไปดูการปฏิบัติงานด้านต่างๆของ อ.อ.ป. ทั้งภาคเหนือและภาคใต้ พอผมได้เห็นการทำงานของ อ.อ.ป. แล้ว จึงเกิดความประทับใจ ดังนั้นพอเรียนจบก็มาสมัครที่นั่นทันที และ ไม่ได้คิดอยากไปที่ไหนเลย

ตอนนั้นผมเริ่มงานที่ อ.อ.ป. ในตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าสวนป่า ขณะนั้นตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้างานสวนป่ายังว่างอยู่หลายสวนป่า เจ้าหน้าที่ อ.อ.ป. แจ้งว่าอยากไปอยู่สวนไหนภาคไหนก็เลือกเลย และเนื่องจากภูมิลำเนาผมเป็นคนกรุงเทพฯ ซึ่งเราทำงานตรงนี้ต้องเข้าใจสภาพการทำงานว่าเมื่อเรียนวนศาสตร์มาเราต้องมีชีวิตการทำงานที่คลุกคลีอยู่ในป่าเป็นธรรมดา จึงอยากทำงานที่ต่างจังหวัดบ้าง ดังนั้นการที่ผมจะไปอยู่สวนป่าไหนก็ต้องใกล้เคียงบ้านเหมือนกัน จึงเลือกไปทำงานที่จังหวัดแพร่เป็นแห่งแรก

สมัยนั้นรุ่นผมเข้ามาทำงานที่ อ.อ.ป. นั้น มาพร้อมกันอีลสิบกว่าคนเห็นจะได้ แต่เมื่อเวลาผ่านไปสักพัก เพื่อนที่อยู่สวนป่าทางใต้จะลาออกกันเยอะพอสมควร อาจเป็นเพราะปัญหาตอนนั้นพื้นที่ทางใต้ค่อนข้างรุนแรง มีเรื่องการก่อการร้ายและคอมมิวนิสต์ ผู้ปฏิบัติงานด้านสวนป่าเขาอยู่ในพื้นที่ตลอด 24 ชม. ทำให้จะเจอแรงกดดันหลายด้านทั้งจากทางการและจากผู้ก่อการร้าย อย่างเพื่อนผมบางคนเล่าว่า กลางวันเชิญธงชาติไทยขึ้นเสา ส่วนกลางคืนต้องชักธงของพรรคคอมมิวนิสต์ขึ้นแทน มิเช่นนั้นเขาอยู่ในพื้นที่ไม่ได้ บางครั้งถูกเรียกค่าคุ้มครองเป็นพวกเสบียงต่างๆ คนในสวนป่าเราก็มึนๆ ถ้าไม่ให้ก็จะอยู่กันไม่ได้จะถูกคุกคามเอา แต่ถ้าให้ทางการรู้ก็จะถูกเรียกเข้าพบ หว่าเราเป็นแนวร่วมคอยให้ความช่วยเหลือพรรคคอมมิวนิสต์ พนักงานบางคนถึงอยู่กันไม่ได้ การทำงานมันลำบาก ไม่รู้จะอยู่ฝ่ายไหนเลยพากันลาออกไป กอปรกับช่วงนั้นกรมป่าไม้เปิดสอบกันพอดี เค้ถึงลาออกไปสอบกรมป่าไม้กันมาก

ชีวิตคนที่ทำงานในสวนป่าเมื่อก่อนค่อนข้างทรหด ต้องมีความอดทน ไปกินไปนอนอยู่ในสวนป่า ซึ่งการเริ่มปลูกสร้างสวนป่านั้นก็เปรียบเหมือนไปแย่งพื้นที่ที่ชาวบ้านค้าบุกรุกถือครองไว้เพื่อเอาพื้นที่ป่าสงวนที่รับผิดชอบไปปลูกสร้างสวนป่า เหมือนเราไปแย่งเค้มันเลยเกิดความขัดแย้งขึ้น แต่พื้นที่ทางเหนือที่ผมประจำอยู่นั้น การทำงานถือว่าง่ายกว่าภาคอื่น ถ้าเทียบกับทางภาคใต้และอีสานที่ค่อนข้างจะต้องต่อสู้กับแรงต้านพอสมควร และผู้ช่วยหัวหน้าสวนป่านั้นเป็นเด็กจบใหม่ไฟแรง อยากทำงานอยากไปบุกเบิกพื้นที่เพื่อปลูกป่า พอเกิดความขัดแย้งกับคนในพื้นที่จึงเกิดความยากลำบากในการทำงาน เป็นเหตุผลที่ทำให้เพื่อนๆ ในสวนป่าส่วนหนึ่งเลือกที่จะลาออกไปอยู่กรมป่าไม้กัน

สำหรับตัวผมนับตั้งแต่วันที่ 16 เมษายน 2522 ที่เริ่มทำงานที่ อ.อ.ป. ผมไม่เคยคิดอยากออกไปไหนเลย เพราะผมรู้สึกว่าการทำงานที่ อ.อ.ป. มีความสุข เป็นสิ่งท้าทายสำหรับเด็กจบใหม่อย่างผม ชีวิตการทำงานของผมส่วนใหญ่วนเวียนอยู่ทางภาคเหนือ ทำงานด้วยความสนุก ในแต่ละวันผ่านไปอย่างมีความสุข อาจจะมีปัญหาบ้างเป็นเรื่องปกติ มีบางช่วงที่ อ.อ.ป. ขาดสภาพคล่อง ขาดเงินลงทุนในการปลูกสร้างสวนป่า เลยมีนโยบายในการลดคนที่อยู่สวนป่า โดยการกระจายออกไปตามพื้นที่ต่างๆ ตอนนั้นส่วนใหญ่จะไปอยู่เขื่อนเขาแหลม โดยในขณะนั้นกำลังมีการก่อสร้างเขื่อนเขาแหลมซึ่งจะต้องมีการทำไม้ออก ส่วนตัวผมนั้นได้รับผลกระทบจากปัญหาการขาดสภาพคล่องตอนนั้นโดยการได้ไปอยู่เป็นพนักงานไม้ของกลาง ที่จังหวัดน่านประมาณ 6 เดือน แล้วจึงได้ไปเป็นผู้ช่วยหัวหน้างานสวนป่าที่สวนป่าแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ชีวิตในการทำงานในสวนป่านั้น ถือว่าเป็นงานที่ชอบ ผมสามารถทำงานได้ตามที่ใจเรามุ่งหวัง สามารถเอาความรู้ที่เรียนมา บวกกับความตั้งใจ ไปบุกเบิกทางด้านการปลูกสร้างสวนป่า เรียกได้ว่าได้ทำตามอย่างที่วาดฝันไว้เลยทีเดียว นับว่าการได้เดินตามรอยท่านอาจารย์อานวย เป็นประสบการณ์อันล้ำค่าในชีวิตของผม โดยนำคำสอนและข้อคิดของท่านมาใช้ในการทำงานและการใช้ชีวิต ผมยังจำได้ที่ท่านสอนว่าเงินเดือนที่ อ.อ.ป. ให้นั้น (สมัยปี 2522) ถ้าเราไม่ฟังเพื่อ รู้จักคิดรู้จักใช้ เราจะสามารถเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้อย่างแน่นอน ยกเว้นเราจะไปฟังเพื่อเอง ไปเที่ยวบาร์เที่ยวทคลับบ่อยๆ มันก็อยู่ไม่ได้ ดังนั้นเราควรอยู่อย่างพอประมาณ รู้จักประหยัดเก็บหอมรอมริบ เราก็จะอยู่ได้นั่นเอง โดยส่วนตัวผมนั้นประทับใจในตัวท่านอาจารย์อานวยเป็นทุนอยู่แล้ว ดังนั้นเวลาท่านสอนอะไรมา ผมก็จะคิดตามและนำมาปรับใช้ตลอด ทำให้อยู่ได้อย่างสงบสบายไม่ต้องดิ้นรนไปไหนอีกแล้ว ตั้งแต่สมัยที่ผมเข้ามาทำงานที่ อ.อ.ป. ใหม่ๆ มักจะได้ยินคำสบประมาทมาตลอดว่า อ.อ.ป. อาจจะดำเนินกิจการอยู่ได้อีกไม่นานคงต้องถูกยุบไป ในใจผมได้แต่คิดว่าไม่เป็นไร หากวันนั้นจะมาถึงจริงๆ ผมก็อยากจะทำงานอยู่ร่วมหัวจมท้ายกับพี่น้อง อ.อ.ป. ไปจนสุดปลายทาง อยากจะอยู่ร่วมรับรู้ว่าสุดท้ายแล้วหากองค์กรไปไม่รอดมันจะเป็นอย่างไร ผมเคยคุยกับเพื่อนใน อ.อ.ป. คนหนึ่งที่อยู่ทางใต้ เพื่อนคนนั้นบอกกับผมว่าไม่เป็นไรเราก็คงอยู่ไป ถ้าเค้าเงี้ยเราจะขออื้อไว้ก่อนนึ่ง อาจเป็นก้อนอิฐตามหลังคาหรืออาคารของ อ.อ.ป. ไ้เป็นที่ระลึกสักก้อน ว่าเราเคยทำงานที่นี่ แต่ทุกวันนี้ อ.อ.ป. ก็ยังอยู่มาจนถึงวันนี้ เพียงแต่ว่าอาจจะมติดัดขัดเป็นช่วงๆ แต่เราก็ผ่านไปได้ เพราะพวกเราพร้อมแรงร่วมใจกันฝ่าฟัน

สมัยก่อนนั้น เราต้องเข้าใจว่าสังคมภายนอกยังมอง อ.อ.ป. เรายังในด้านลบ ภาพพจน์เรายังไม่ค่อยดี เข้าใจผิดว่าเราหากินกับป่าไม้ หากินกับทรัพยากรธรรมชาติ ภาพพจน์เราก็ไม่ค่อยดี มองว่าหน่วยงานเราดัดไม้ทำลายป่า ซึ่งตรงจุดนี้มันเป็นแรงกระตุ้นให้พวกเราต้องตั้งใจทำงาน และร่วมแรงร่วมใจกันเป็นกระบอกเสียงให้สังคมรู้ว่าเรามีการปลูกสร้างสวนป่า เราเป็นผู้สร้างไม่ใช่ผู้ทำลาย นับตั้งแต่ท่านอาจารย์อานวยวางโครงการปลูกสร้างสวนป่าไว้ตั้งแต่ปี 2511 ท่านริเริ่มโครงการนี้ไว้โดยเอาเงินส่วนหนึ่งจากรายได้ของ อ.อ.ป. ไปลงทุนปลูกสร้างสวนป่าไว้จนมีทุกวันนี้ ถ้าในปี 2511 อาจารย์อานวยไม่ได้วางโครงการตรงนี้ไว้ ตอนนี้อาจจะอยู่กันลำบาก ยิ่งนโยบายของรัฐบาลในการปิดป่าเมื่อปี 2532 นั้น ได้ส่งผลกระทบกับ อ.อ.ป. ถือเป็นวิกฤตครั้งสำคัญของ อ.อ.ป. เลยก็ว่าได้ ถ้าไม่มีสวนป่าที่ท่านอาจารย์อานวยริเริ่มโครงการปลูกสร้างไว้ในวันนั้น เราอาจไม่อยู่รอดถึงทุกวันนี้ได้

เมื่อเดือนที่ผ่านมา คณะเจ้าหน้าที่จากสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า หากเทียบกับ อ.อ.ป. คือ อ.อ.ป.ประเทศพม่า ได้เดินทางศึกษาดูงานและเยี่ยมชมกิจการของ อ.อ.ป. ที่สถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาในการปลูกสร้างสวนป่า และการทำอุตสาหกรรมไม้ในสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า รวมถึงดูงานศูนย์ช่างว่ามีการบริหารจัดการช่างอย่างเป็นระบบได้อย่างไร เพราะรัฐวิสาหกิจที่พมามีช่างในอุดมคติอยู่หลายพันเชือกเยอะกว่าเรามาก กอปรกับมีข่าวว่ารัฐบาลพม่าอาจมีนโยบายปิดป่าสัมปทานไม้ จะไม่ให้ทำไม้เหมือนกับปัญหาที่ อ.อ.ป. เราเคยประสบมาในอดีต เค้าก็มีความกังวลใจว่าองค์กรจะอยู่ได้อย่างไร ก็เลยมาดูงานที่ อ.อ.ป. ว่าทำงานกันอย่างไรถึงผ่านเหตุการณ์วิกฤตในหลายๆ ครั้งมาได้ ปรากฏว่าเค้ามาดูเราแล้วเค้าคงคิดว่าสถานการณ์ขององค์กรเค้าคงลำบาก เพราะว่าองค์กรไม่เคยมีการคิดริเริ่มที่จะปลูกป่าเลย ไม่มีการปลูกสร้างสวนป่า เศรษฐกิจไว้เผื่ออนาคตที่จะต้องปิดป่าเลย ซึ่งผิดกับของ อ.อ.ป. ที่เรามีท่านศาสตราจารย์ ดร.อานวย คอวนิช และผู้บริหารในสมัยนั้นที่มีวิสัยทัศน์มองไปข้างหน้า จึงได้ดำเนินการริเริ่มโครงการปลูกสร้างสวนป่าไว้ นับว่าเป็นโชคของเราที่มีผู้บริหาร มีวิสัยทัศน์ที่วางรากฐานที่มั่นคงให้ อ.อ.ป. จนถึงทุกวันนี้ ผมเคยได้ยินมา ว่าช่วงนั้นที่ท่านอาจารย์อานวยท่านมีความคิดที่จะปลูกสร้างสวนป่า พนักงานบางท่านของ อ.อ.ป. ในยุคนั้นไม่เข้าใจว่าจะปลูกทำไม ในเมื่อต้นไม้ในป่ามีเยอะแยะ เพราะสมัยก่อน (ก่อนปี 2511) ป่าไม้ยังอุดมสมบูรณ์อยู่มาก พนักงาน อ.อ.ป. บางคน จึงมองไม่เห็นความจำเป็นในการปลูกสร้างสวนป่าแต่อย่างใด แต่ท่านอาจารย์อานวยท่านมีวิสัยทัศน์อันกว้างไกล มองเห็นถึงประโยชน์ของสวนป่าในอนาคต ท่านจึงริเริ่มโครงการนี้ ไม่ว่าจะเป็น

คนไม่เห็นด้วยอย่างไร ท่านก็ยึดมั่นในอุดมการณ์ เดินหน้าโครงการปลูกสร้างสวนป่าอย่างเต็มที่ เร่งสร้างขวัญกำลังใจให้พนักงานในสวนป่าในสมัยนั้นทุกทางที่ทำได้ ตัวอย่างเช่น สวนป่าไหนไม่มีไฟฟ้า ท่านก็จัดหาเครื่องปั่นไฟให้ ไม่มีน้ำกินน้ำใช้ท่านก็ดำเนินการขุดสระให้เป็นต้น อะไรที่ติดขัดท่านหาให้หมด เพื่อให้หัวหน้าสวนป่าและพนักงานสามารถดำรงชีวิตอยู่ในพื้นที่ให้ได้ เพราะถ้าทีมงานปลูกสร้างสวนป่าซึ่งเสมือนเป็นทัพหน้าไม่สามารถอยู่ในพื้นที่ได้ การปลูกสร้างสวนป่าก็จะไม่ประสบความสำเร็จนั่นเอง

สมัยก่อนเวลาท่านอาจารย์อำนวยไปเยี่ยมเยียนสวนป่า ท่านจะไม่รับกวณใคร ไม่ต้องมีพิธีรีตองอะไร ท่านไม่เคยรับกวณกินข้าวสวนป่าเลย มีแต่ท่านจะเอาขนมของกินไปให้ เอาความรู้ไปสอน ไปแนะนำ ไปให้กำลังใจเรา แล้วท่านก็กลับ ทำให้ทุกคนเกิดความประทับใจ และเกิดกำลังใจในการทำงานตามอุดมการณ์ต่อไป ส่วนเรื่องการทำงานของผมที่ศูนย์ช้างนั้น ก่อนหน้านี้ผมอยู่โครงการหลวงบ้านวัดจันทร์มาก่อนแล้ว ถึงได้ย้ายมาทำงานที่ศูนย์ช้างเมื่อก่อนศูนย์ช้างเป็นเพียงแค่ระดับส่วน เป็นโครงการศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยขึ้นอยู่กัฝ่ายทำไม้ภาคเหนือ ผมเรียนทางด้านป่าไม้ เรื่องช้างนั้นผมก็ไม่มีความรู้มาก่อน แต่เมื่อได้รับโอกาสได้ย้ายมาเป็นหัวหน้างาน ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย ผมก็ตั้งใจทำงานศึกษาหาข้อมูล พยายามเรียนรู้และจัดระบบที่ศูนย์ช้างอยู่ 3 ปี ทดลองเอาระบบการทำงานของสวนป่ามาใช้ที่ศูนย์ช้าง ตอนนั้น ผมเป็นหัวหน้างานอยู่ 6 ปี ช่วงนั้นสนุกกับการทำงานมาก สมัยก่อนงบรัฐยังไม่มีแค่บ. อ.อ.บ. กับเงินบริจาค ตอนนั้นยังไม่ได้เป็นสถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ เหมือนทุกวันนี้ เป็นแค่โครงการขึ้นอยู่กัฝ่ายทำไม้ภาคเหนือเวลาเมื่อไรขัดข้องก็ต้องทำเรื่องไปขอกับทางฝ่าย เช่น เรื่องคน เรื่องยานพาหนะ เป็นต้น เรียกว่าอะไรช่วยตัวเองได้ก็ช่วยกันไป ยกตัวอย่างเช่น อาหารช้าง ตอนนั้นเราไม่มีงบซื้อ ทุกๆ วัน ตอนบ่ายควาญช้างต้องไปเกี่ยวหญ้าให้ช้างกิน ต้องขับรถกระบะวิ่งไปเกี่ยวหญ้าตามท้องที่ต่างๆ ตอนนั้นบ้านไหนในลำปางต้องการถางสวน ล้มสวน เราก็จะอาสาเข้าไปช่วยขอให้แ้งมา ทางศูนย์ช้างเราจะไปช่วยเพื่อแลกกับต้นกล้วย ใบตอง ใบหญ้า ทางมะพร้าว กลับมาให้ช้างเรากิน ตอนนั้นการทำงานถึงจะลุ่มๆดอนๆ เหนื่อยก็จริง แต่พวกเราทำงานอย่างมีความสุขมาก ช่วยกันทำงานเหมือนพี่น้อง เหมือนเป็นบ้านของตัวเอง ผมอยู่ศูนย์ช้าง 6 ปี ไม่ได้กลับบ้านเลย ขนาดบ้านอยู่แค่เชียงใหม่ เพราะทำงานเพลิน มีอะไรมาให้เราคิดต่อยอดตลอด จนเวลาผ่านไปทุกวันนี้ ศูนย์ช้างมีพนักงานเพิ่มขึ้น มีผู้คนหมุนเวียนเปลี่ยนกันมาช่วยกันพัฒนา ช่วยสร้างศูนย์ช้างจนเติบโต นับเป็นความภาคภูมิใจอีกอย่างหนึ่งในชีวิตผมเช่นกัน

สิ่งที่ฝากเด็กให้รุ่นใหม่หรือคนที่มารับหน้าที่แทนผมได้คิดและนำไปปฏิบัติ คือ อยากให้รักองค์กรและช่วยกันพัฒนาองค์กร อย่าเอาตัวเองไปเปรียบเทียบกับที่อื่นให้เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ หากจะเปรียบเทียบกับให้เปลี่ยนเป็นแรงผลักดันในการพัฒนาตนเอง อยากให้มองว่า อ.อ.บ. เป็นบ้าน เราอยากที่บ้านเราเป็นอย่างไร เราก็ช่วยกันสร้างช่วยกันดูแลบ้านเราให้อยู่ให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป และอยากฝากเรื่องความประหยัดและความอดทน ผมสังเกตว่าเด็กรุ่นใหม่สมัยนี้ค่อนข้างจะฟุ้งเฟ้อ อยากให้มีความประหยัด รู้จักใช้เงินแต่พอดี ถ้าตัวเราไม่ลำบากไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัวแล้ว เราก็จะทำงานอย่างสบายใจ นอกจากนี้ยังต้องช่วยกันประหยัดทรัพยากรของส่วนรวมด้วย องค์กรเราจะประหยัดเงินได้อีกเยอะ ถ้าเราช่วยกันๆ ขอให้ทุกคนตั้งใจและอดทนทำงานยึดมั่นในอุดมการณ์ ให้พวกเราภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของ อ.อ.บ. ภูมิใจว่าเราทำงานปิดทองหลังพระ ทำเพื่อประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม แม้คนอื่นจะไม่รู้แต่พวกเราอย่าย่อท้อ ช่วยกันทำงานเพื่อ อ.อ.บ. จะได้อยู่คู่ประเทศไทยสืบไปถึงรุ่นลูกรุ่นหลานเรา

สุดท้ายนี้ ในการทำงานย่อมมีอุปสรรคเป็นเรื่องปกติ อุปสรรคบางอย่างอาจทำให้เราเกิดความท้อแท้ถดถอย ส่วนของผม เมื่อเกิดความท้อแท้เบื่อหน่าย ได้อาศัยบทกลอนบทนี้ ไว้คอยปลุกปลอบให้กำลังใจ เป็นบทกลอนที่อาจารย์เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ กวีซีไรต์ ได้ประพันธ์ไว้ คือ

“..... เป่าเถ้าที่จวนมอด ระวังวอดมิวายแสง
เปลวเพลิงจากเริงแรง เป็นเปลวลุกขึ้นโลมลาม
ผูกไม้ให้ละไม้ ไปเป็นแพสะพานข้าม
ผูกข้อต่อตาม ไปเป็นต้นตระหง่านตรง
เรียงจุดทีละจุด เป็นเส้นสุดเป็นทรวดทรง
จดเจตนาจง จำเนียรจนากวี
จากใจมาใส่ใจ จึงต่อใจเป็นไมตรี
ความดีต่อความดี ประดับโลกให้งดงาม .....

นายสำราญ มาน้อย
หัวหน้างาน (ระดับ 6) งานบริหารทั่วไป
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือบน

“ผมอยากให้พี่น้องชาว อ.อ.ป. ทุกท่าน ร่วมมือร่วมใจและช่วยกันปฏิบัติหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ทุ่มเท โดยยึดถือระเบียบหลักเกณฑ์ ข้อบังคับ เพื่อให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้อยู่คู่ประเทศไทยสืบไป”

นางสมจิต ปริกษากิจ
หัวหน้างาน (ระดับ 6) งานบริหารทั่วไป
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคกลาง

“ตลอดระยะเวลา 41 ปี ในการทำงานรู้สึกภูมิใจเสมอที่ได้ทำงานให้กับองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ และอยากขอบคุณ อ.อ.ป., ผู้บริหารทุกท่านทั้งที่เกษียณอายุราชการไปแล้วจนถึงผู้บริหารในปัจจุบัน รวมทั้งพี่น้องชาว อ.อ.ป. ทุกท่านที่ร่วมฟันฝ่ากันมาเพื่อให้ อ.อ.ป. ของพวกคงอยู่ตลอดไป”

นายวิชา ศรีแฉ้ว
พนักงาน (ระดับ 2)
สำนักนโยบายแผนและงบประมาณ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

“เป็นเสมือนบ้านหลังที่สองที่ให้ความรัก ความอบอุ่น ความสุขใจ ตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงานให้กับองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ได้มีโอกาสเห็นการพัฒนาทั้งคุณภาพและศักยภาพขององค์กร จึงคาดหวังว่าผู้ปฏิบัติงานขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ที่ยังคงปฏิบัติงานอยู่ จะเป็นพลังขับเคลื่อนที่ช่วยกันเสริมสร้างองค์กรให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่องและตลอดไป”

นางอรุณ ชูบางบ่อ
พนักงานปฏิบัติการ (ชั้น 3)
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคกลาง

“ประทับใจมากค่ะ ที่ได้ร่วมงานกับ อ.อ.ป. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ปลูกสร้างสวนป่าและทำไม้เศรษฐกิจ ดูแลบริบาลช้างสัตว์ใหญ่ที่ถือได้ว่าเป็นสัตว์สัญลักษณ์ประจำชาติไทย รวมถึงการได้มีส่วนร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะป่าไม้ อีกด้วย นอกจากนี้ยังต้องขอขอบคุณ อ.อ.ป. ที่ คอยดูแลดินฉันและครอบครัวมาโดยตลอดจนปัจจุบันทำให้ครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดี”

นายสุพจน์ ประธรรมสาร

หัวหน้าส่วน (ระดับ 7)

สำนักตรวจสอบภายใน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

“ในฐานะที่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ มีความมั่นคง สวัสดิการที่ดี ดูแลทั้งครอบครัว งานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาก็เป็นไปอย่างชอบธรรม สนุกสนาน ได้เดินทางไปปฏิบัติงานในพื้นที่ต่างจังหวัดทั่วทุกภาค ที่สำคัญ ตลอดระยะเวลาที่อยู่ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นที่ผ่านมาให้ความสนใจและดูแลพนักงานทุกระดับเป็นอย่างดี เพื่อนร่วมงานก็เข้ากันได้ดี ทุกคนนิสัยดีเป็นพี่ เพื่อน และน้องที่ดี”

นายสมพงษ์ วงศ์รัษฎีระเดช

พนักงานปฏิบัติการ (ชั้น 5)

สำนักอำนวยการ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

“37 ปี ที่ทำงานให้กับองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ผมภูมิใจในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชา สำหรับเทคนิคในการทำงานของผมคือ ให้คิดว่าที่ทำงานก็เหมือนบ้าน คิดว่าเพื่อนร่วมงานก็เหมือนคนในครอบครัวเดียวกัน และอยากให้น้องๆ รุ่นหลังช่วยกันทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด”

นางนงลักษณ์ หนูด้วง

พนักงาน (ระดับ 2)

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคใต้

“สิ่งที่ประทับใจและอยู่ในใจของพวกเราครอบครัวหนูด้วง คือ การที่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ได้ให้โอกาสทำงานที่สวนป่าสินปุน ซึ่งพวกเราเองก็มีความรู้เล็กน้อยนิด แต่มีโอกาสดำเนินงานกับสวนป่าสินปุนอย่างมีส่วนร่วม และมีอิสระในการทำงานตลอดมา เปิดโอกาสให้พวกเราได้ใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ถึงแม้ว่าพวกเราจะเป็นผู้ปฏิบัติงานชั้นผู้น้อย แต่รู้สึกมีความสุขทุกครั้งที่ได้รับมอบหมายไว้วางใจ จนทำให้สวนป่าสินปุนเป็นที่ยอมรับของชุมชนรอบข้าง และเป็นสวนป่าต้นแบบขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ในบางเรื่อง ซึ่งทำให้ครอบครัวของพวกเราที่มีความเป็นอยู่ที่ดี มีความมั่นคง มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคมอย่างยั่งยืนจนถึง ทุกวันนี้ ขอขอบคุณผู้บริหารองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ทุกท่าน ขอขอบคุณหัวหน้าสวนป่าทุกท่าน ที่เป็นครูให้พวกเราในหลายๆ เรื่อง ครอบครัวเราขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง นอกจากนี้ยังอยากฝากถึงน้องๆ ชาว อ.อ.ป. รุ่นต่อไปว่าให้มีจิตสำนึกว่าการที่เราจะอยู่ ณ ที่ใด จงตั้งใจทำให้องค์กรนั้นๆ อยู่ได้และมีความเจริญก้าวหน้า มีชื่อเสียงอย่างยั่งยืนตลอดไป”

นางฉลวย ธรรมจันทร์

พนักงานปฏิบัติการ (ชั้น 3)

สำนักบัญชีและการเงิน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

“ทำงานให้ดีและทุ่มเทเท่าที่สามารถเพื่อเป็นประโยชน์ต่อองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ทั้งปัจจุบันและอนาคต เป็นพื้นฐานให้คนรุ่นหลังได้พัฒนาและสืบสานงานต่อไป เพื่อให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ก้าวหน้าต่อไปได้อย่างสง่างาม”

“อยู่ด้วยรักและจริงใจ เกษียณไปด้วยใจที่ภาคภูมิใจ”

กรุณาส่ง

การนำส่งใบประณิษยาณัติ
ใบอนุญาต เลขที่ 29/2531
ปณ.ล. ทอทรพวง

วาร์คาร์ เพื่อนป่า

วาร์คาร์ อ.อ.ป. อื่นกันส์ (เดิม)

วัตถุประสงค์ เพื่อเสนอข่าวสาร สารคดี ข้อคิดเห็น และสาระน่ารู้อื่น ๆ
ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติงาน อ.อ.ป.
คณะกรรมการ เจ้าหน้าที่สำนักงาน สำนักงานกิจกรรมสัมพันธ์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
อาคารถนนราชดำเนินนอก กทม.10100 โทร. 0-2282-3243-7 ต่อ 101
102 และ 103 โทรสาร. 0-2281-3370 E-mail: pr_fio.p@hotmail.com

บทความหรือข้อคิดเห็นใน เพื่อนป่า เป็นทัศนะส่วนตัวของผู้เขียน
มิได้ผูกพันกับคณะกรรมการ หรือองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ในแต่อย่างใด

พิมพ์ที่ หจก.อาร์ตโปรดักส์ 50 ซ.พีดุและเพื่อน อ.ประชาสงเคราะห์
แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400 โทร. 02-247-2560